

Udskrift
af
Arbejdsrettens dom af 30. april 2008

i sag nr. A2008.132:

Landsorganisationen i Danmark
for
Malerforbundet i Danmark
(advokat Stephan Agger)
mod
Gal-Met S.C.
Ul. Edyty Stein 18
PL-10371 Polen
(advokat Dorthe Kjærgaard)

Dommere: Børge Dahl, Lene Pagter Kristensen og Niels Waage (retsformand), jf. arbejdsretslovens § 8, stk. 1, og 2.

Sagen drejer sig om, hvorvidt en polsk arbejdsgiver, der er omfattet af en dansk overenskomst, har begået overenskomstbrud ved i Polen at kræve tilbagebetaling hos sine ansatte af beløb, det er pålagt arbejdsgiveren at betale ved fagretlig behandling af de ansattes lønkrav.

Påstande

Klager, Landsorganisationen i Danmark for Malerforbundet i Danmark, har nedlagt påstand om, at indklagede Gal-Met S.C. skal betale en efter Arbejdsrettens skøn fastsat bod til Malerforbundet i Danmark.

Indklagede har påstået frifindelse.

Sagsfremstilling

Indklagede, der er en polsk virksomhed, var indtil september 2007 medlem af arbejdsgiverorganisationen Dansk Byggeri og dermed omfattet af overenskomsten mellem Dansk Byggeri og fagforbundet Malerforbundet i Danmark.

Overenskomsten indeholder bl. a. følgende regler:

”§ 17. Fagretlige regler

1. I tilfælde af uoverensstemmelse af faglig karakter (mellem arbejdsgiver og medarbejder) anvendes som voldgiftsregler den mellem hovedorganisationerne senest vedtagne ”Norm for regler for behandling af faglig strid”.

...

1. Mæglingsmøder

Mæglingsmøder afholdes af Malerforbundet i Danmarks lokalafdelinger og Dansk Byggeris lokale laug/foreninger.

a. Begæring om afholdelse af mæglingsmøde fremsendes af Malerforbundet i Danmarks lokalafdeling til Dansk Byggeris lokale laug/forening, hvor virksomheden er medlem.

...

f. Ved mæglingsmødet repræsenterer de af parterne udpegede mæglingsmænd henholdsvis arbejdsgiversiden og medarbejdersiden.

g. Mæglingsmøde skal afholdes inden 10 arbejdsdage fra den dag, modparten har modtaget begæring herom.

h. Ved mæglingsmøde forpligter organisationerne sig til at give mæglingsmændene eller organisationernes repræsentanter bemyndigelse til, når enighed opnås, at fastsætte pris på det omstridte arbejde.

i. Hvor forhold taler herfor, kan prisen fastsættes efter en prøveperiode, hvor arbejdsgang og timeforbrug kan registreres for den omhandlede operation.

...

1. Timandsmøder

Såfremt der ikke på mæglingsmødet opnås enighed, skal der være fremsendt begæring om afholdelse af timandsmøde til den modstående organisation senest 2 måneder efter mæglingsmødets afholdelse.

1. Timandsmøder kan ikke føres af Malerforbundet i Danmark's lokale afdelinger eller Dansk Byggeris lokale laug/foreninger, men kun af Dansk Byggeri og Malerforbundet i Danmark. Timandsmøder ledes af organisationsrepræsentanter, som ikke har været impliceret i mæglingsmødet.

...

1. Ved timandsmøder forpligter organisationerne sig til, at give mæglingsmændene eller organisationernes repræsentanter bemyndigelse til, når enighed opnås, at fastsætte pris på det omstridte arbejde.

..."

Den indklagede virksomhed har i relation til tre ansatte, som har udført arbejde i Danmark i henhold til denne overenskomst, i Polen krævet tilbagebetaling af løn, som virksomheden har betalt til medarbejderne her i landet. Dette er sket under følgende omstændigheder:

Vedrørende Jerzy Kisier:

På et mæglingssmøde den 2. maj 2007 mellem Malernes Fagforening Storkøbenhavn og Dansk Byggeri, som blev holdt i anledning af uoverensstemmelse om manglende lønudbetaling til Jerzy Kisier, og hvor Mariusz Listwan og Maciej Listwan var til stede som repræsentanter for indklagede, blev der opnået enighed om at forlige sagen ved, at indklagede skulle betale 86.000 kr. til Malernes Fagforening, og at indklagede skulle betale beløbet den 10. april 2007 til Malernes Fagforening.

Indklagede opfyldte forliget.

Efterfølgende anlagde indklagede sag mod Jerzy Kisier ved byretten i Olsztyn, Polen, under anbringende af, at betalingen var i strid med parternes retsstilling, og at Jerzy Kisier som følge deraf skulle tilpligtes at tilbagebetale beløbet.

Den polske byret afsagde udeblivelsesdom den 10. oktober 2007. Ved dommen blev Jerzy Kisier dømt til at betale 44.315,80 PLN plus 4.016 PLN i sagsomkostninger. Efter det oplyste var kursen for PLN ved sagens indbringelse for Arbejdsretten den 14. februar 2008 207,11 DKK, således at det samlede idømte beløb svarede til 100.099,99 DKK.

En dansk oversættelse af dommen er sålydende:

"UDEBLIVELSESDOM PÅ DEN POLSK REPUBLIKS VEGNE

Byretten i Olsztyn, Ministeriet for Arbejds- og socialforsikring

Dommersædet består af:

Formand:	ASR (Assisterende byretsdommer) Rafal Jerka
Læggdommere:	Lidia Chmielewska, Anna Butaljo
Protokolfører:	Barbara Gladysz

Har den 19. oktober 2007 i Olsztyn dømt en sag anlagt af Marian Listwan, E. Listwan og R. Listwan mod Jerzy Kisiel om betaling:

- I. Dømmer den tiltalte til at betale sagsøgeren den totale sum af 44.315,80 PLN samt lovfæstet rente fra 26. juni 2007 frem til betalingsdato.
- II. Den afsagte dom er i kraft med umiddelbar virkning.
- III. Dømmer den tiltalte til at betale sagsøgeren den totale sum af 4.016 PLN til dækning af sagens omkostninger

..."

Vedrørende Bugoslaw Schulz og Jan Wyszogrodzki:

Af et referat fra 10-mandsmøde afholdt den 30. august 2007 fremgår det bl.a.:

"Vedr. Gal-Met S.C. v/ Marian Listwan
Vedr.: Arbejdsplads VM Bjerget m.fl.

Mødedeltagere:

Fra Dansk Byggeri:	Jørn Johansen og Jørgen Heien
Fra Malerforbundet:	Carsten Niebuhr
Fra Malernes Fagforening Lygten:	Steen Harup og Bo Rosschou
Fra Virksomhed:	Mariusz Listwan og advokat Peter Vilsøe
Fra medarbejderne:	Ingen

På begæring af 12. juli 2007 fra Malerforbundet i Danmark blev der d.d. afholdt Timandsmøde mellem ovenstående parter. Uoverensstemmelsen, der tager udgangspunkt i Maleroverenskomsten mellem Malerforbundet i Danmark og Dansk Byggeri, drejer sig om følgende:

Manglende udbetaling af løn samt ferie- og søgnehelligdagsbetaling samt manglende dokumentation for pensionsindbetaling.

For Bugoslaw Schulz, Jan Wyszogrodzki...

Timandsmødet er begæret med baggrund i mæglingsmødet den 9. juli 2007, hvor enighed ikke kunne opnås.

Sagen blev forhandlet:

Vedr. Bugoslaw Schulz, der er enighed om, at det fremsendte efterbetalingskrav er kr. 92.097,-. Hertil skal tillægges ferie- og sh- betaling, samt pensionsindbetaling efter gældende regler. Virksomheden kunne ikke på mødet, modbevise den fremlagte dokumentation.

Vedr. Jan Wyszogrodzki, der er enighed om, at det fremsendte efterbetalingskrav er kr. 23.301, -. Hertil skal tillægges ferie- og sh- betaling, samt pensionsindbetaling efter gældende regler. Virksomheden kunne ikke på mødet, modbevise den fremlagte dokumentation.

...

Beløbene for Bugoslaw Schulz og Jan Wyszogrodzki, skal indbetales til Malerforbundet i Danmark senest den 17. september 2007."

I en e-mail af 30. august 2007 fra indklagedes advokat Peter Vilsøe til direktør for Dansk Byggeri, Børge Elgaard, hedder det bl.a.:

"Kære Børge Elgaard,

Vedhæftet fremsendes referat af timandsmødet dags dato. Som det fremgår, indgik Dansk Byggeri på vegne af Gal-Met forlig vedrørende to af de berørte medarbejdere. Umiddelbart forinden blev Dansk Byggeris repræsentanter af Gal-Met præsenteret for materiale, som mod-

beviser fagforeningens påstand (tillige vedhæftet). Desuagtet valgte man at binde Gal-Met ved at indgå forlig imod min og virksomhedens protest.

For god ordens skyld bliver jeg nødt til at tage forbehold for at kræve erstatning af Dansk Byggeri for det tab, min klient derved lider. Jeg vender tilbage her om, når jeg med min klient og dennes polske advokat har haft lejlighed til at drøfte min klients relation til Dansk Byggeri nærmere.

Jeg er temmelig forundret over, at Dansk Byggeri medvirker til at træffe en afgørelse, som Dansk Byggeri positivt ved er materielt forkert, og som ikke kan efterprøves ved domstolene (arbejdsretten), uanset at min klient har været meget sendrægtig til at fremkomme med det efterspurgte materiale. Dette er i strid med de retstraditioner, som gælder for et veludviklet land som Danmark, og det er ikke betryggende, at ikke-juridisk uddannede personer på baggrund af en foretaget bevisvurdering indgår en forpligtende aftale for et medlem imod medlemmets protest.

Jeg arbejder i øjeblikket på, at Gal-Met retter sin virksomhed ind, således at lignende sager undgås.”

Ved brev af 30. november 2007 betalte advokat Dorte Kjærgaard på vegne indklagede i alt 136.458,15 kr., der ifølge brevet var opgjort således:

”B Schulz		
Lønregulering	DKK	92.097,00
Feriegodtgørelse, 12, 5 %	DKK	11.512,13
S & H betaling, 5,75 %	DKK	5.295,58
I alt	DKK	108.904,71
J. Wyszogrodzki		
Lønregulering	DKK	23.301,00
Feriegodtgørelse, 12, 5 %	DKK	2.912,63
S & H betaling, 5,75 %	DKK	1.339,81
I alt	DKK	27.553,44”

Den 17. december 2007 sendte juridisk rådgiver Jaorslaw Jaworski på vegne indklagede til henholdsvis Jan Wyszogrodzki og Bugoslaw Schulz enslydende breve med overskriften ”Tilkaldelse til betaling (inden retsmøde)”. En dansk oversættelse af brevet til Jan Wyszogrodzki er sålydende:

”Advokat firmaer ”Dutkowski i Jaworski” s.c. med hovedsæde i Olsztyn... som repræsenterer virksomhed/selskab Gal-Met Marian Listwan, Roman Listwan (fuldmagt til repræsentation er hos advokat) tilkalder til betaling af beløb på 60.931,6 polske sloty svarende til 27.553,44 dkr (ifølge bank kurs fra den 29.11.07) sammen med lov bestemte renter fra modtagelse af denne tilkaldelse til betalings dato, afpresset, ikke berettigede løn udbetalinger.

Betaling skal indbetales på understående bank konto... inden 7 dage fra modtagelse af denne tilkaldelse.

I tilfælde af ikke overholdelse af nævnte frist sagen vil være sendt til Arbejd Ret lignende som analogisk sag vedr. en anden ansat som er afsluttet med retslig afgørelse til fordel for Gal – Met.”

I et enslydende brev til Bugoslaw Schulz blev denne afkrævet et ”beløb på 240.831,87 polske sloty svarende til 108.904,71 dkr. (ifølge bank kurs fra den 29.11.07)”.

Fællesmødet den 14. februar 2008

Den 7. februar 2008 fremsendte Landsorganisationen i Danmark en fællesmødebegæring til indklagedes advokat, hvori bl.a. følgende er anført:

”Vi har fra vores medlemsorganisation, Malerforbundet, modtaget indberetning om en opstået uoverensstemmelse mellem forbundet og Deres klient Gal-Met S.C.

Sagen omhandler, at Deres klient søger at omgøre afgørelse truffet på timandsmøde og mæglingssmøde vedrørende betaling af løn m.v., og derved forsøger at omgå overenskomsten.

Den 30. august 2007 blev det på et timandsmøde afgjort, at Gal-Met skulle efterbetale 136.458,15 kr. til 2 medlemmer af Malerforbundet. Efterfølgende har virksomheden ved presion og retlige tiltag i Polen, søgt at omgå denne afgørelse. Der vedlægges kopi af timandsmødereferat.

Virksomheden har i tilsvarende sag vundet en retlig afgørelse om tilbagebetaling i Polen. Denne afgørelse vedrører en mæglingssmødeafgørelse af 2. maj 2007, hvor det blev afgjort, at et medlem skulle have efterbetalt 86.000 kr...

Det gøres gældende, at virksomhed ved ovennævnte omgår overenskomsten, hvorfor der stilles krav om alvorlig bod.

Forbundet har herefter bedt Landsorganisationen videreføre sagen under hovedorganisationens medvirken, og vi skal under henvisning til Hovedaftalens § 10, stk. 2, anmode om at fællesmødet afholdes senest 7 dage fra dato.

...

Vi skal gøre Dem opmærksom på, at såfremt vi ikke modtager Deres henvendelse, vil vi uden yderligere varsel indbringe sagen for Arbejdsretten med krav om bod for brud på de gældende fagretlige regler og på gældende overenskomst.”

Der foreligger ikke oplysninger om, at der i nogen af sagerne faktisk er sket tilbagebetaling eller foretaget skridt til tvangsfuldbyrdelse af den opnåede dom over Jerzy Kisier.

Der blev i anledning af begæringen afholdt fællesmøde den 14. februar 2008, hvor også en repræsentant fra indklagede deltog. Det fremgår af referatet fra mødet, at der ikke kunne opnås enighed, og at forbundet tilkendegav, at sagen ville blive indbragt for Arbejdsretten som hastesag.

Parternes argumentation

Klager har anført, at indklagede har begået brud på gældende overenskomst og fagretlige regler ved at kræve beløb, som indklagede under fagretlig behandling er blevet pålagt at betale, tilbagebetalt ved hjælp af retslige skridt i hjemlandet. Indklagedes fremsættelse af krav om tilbagebetaling svarer til, at beslutninger truffet under fagretlig behandling ikke efterleves. Ved indklagedes fremsættelse og eventuelle inddrivelse af tilbagebetalingskravet opnår de involverede medlemmer således ikke gavn af de beløb, som det under den fagretlige behandling blev besluttet, at indklagede skulle betale.

Afgrænsningen af en kollektiv overenskomsts territoriale gyldighedsområde foretages ud fra, hvor arbejdet udføres. At en person, der har udført et stykke arbejde i Danmark, siden flytter uden for landets grænser, indebærer ikke, at arbejdsgiverens forpligtelser ifølge den danske kollektive overenskomst i relation til det pågældende arbejde ophører. Indklagedes betalingsforpligtelse består således, uanset at medarbejderne nu er bosat i Polen. Et processuelt skridt i Polen, der isoleret set må anses for lovligt i Polen, kan udgøre et overenskomstbrud i Danmark. Artikel 33 i Bruxelles I-forordningen, hvorefter retsafgørelser truffet i en medlemsstat skal anerkendes i de øvrige medlemsstater, får ingen betydning for afgørelsen af denne sag. Den af byretten i Olsztyn afsagte udelivelsesdom har under ingen omstændigheder retskraft over for Malerforbundet eller Landsorganisationen i Danmark, som ikke har været parter i sagen. At forlig ikke er omfattet af Bruxelles I-forordningen indebærer blot, at forlig indgået i et medlemsland ikke skal anerkendes og fuldbyrdes i andre medlemslande efter forordningen. Internationalretlige regler har således ingen betydning for afgørelsen af denne sag.

Indklagedes fremgangsmåde i sagen udgør et overlagt og meget groft overenskomstbrud, hvorfor der bør udmåles en bod, der henset til de beløb på i alt ca. 700.000 kr., som indklagede har afkrævet sine medarbejdere, bør fastsættes til ikke under 1 mio. kr. Det må endvidere anses for en skærpende omstændighed, at indklagede har valgt at søge beløbet tilbagebetalt hos den enkelte medarbejder, som må anses for den svage part, frem for hos Dansk Byggeri at søge erstatning som varslet i indklagedes advokats e-mail af 30. august 2007.

Indklagede har anført, at overenskomstens territoriale gyldighedsområde er Danmark, hvorfor den ikke kan håndhæves uden for Danmark. Indklagede har betalt det beløb, som det på timandsmødet mellem Dansk Byggeri og Malerforbundet i Danmark blev pålagt virksomheden at betale, og der-

med opfyldt sin forpligtelse i henhold til overenskomsten i Danmark. Overenskomsten gælder ikke i Polen, og overenskomsten kan derfor hverken krænkelse eller håndhæves i Polen. Den indklagede virksomhed har hjemsted i Polen, ligesom medarbejderne er bosat i Polen. Det udgør derfor ikke et brud på overenskomsten, at indklagede indbragte tvisten om yderligere lønudbetaling for en ret i Polen, eller at indklagede opnåede dom i overensstemmelse med sin påstand. Når dommen ikke udgør en krænkelse af overenskomsten, kan skridt til opnåelse af dommen så meget desto mindre udgøre en krænkelse.

Uenigheden i denne sag er opstået, fordi de forlig, som er indgået i Danmark, ikke er bindende for den polske domstol, samtidig med at reglerne i Polen er gunstigere for arbejdsgiver. Dette er udtryk for et hul i lovgivningen, og indklagedes udnyttelse af dette hul kan ikke anses for et overenskomstbrud.

Indklagede har valgt at søge tilbagebetaling hos medarbejderne. Det er uden betydning for denne sag, at indklagede kunne have valgt at søge at opnå erstatning fra Dansk Byggeri i anledning af forliget indgået mellem Dansk Byggeri og Malerforbundet i Danmark, men at indklagede foreløbig ikke har valgt at gøre dette.

Arbejdsrettens begrundelse og resultat

Det fremgår af § 17 i overenskomsten 2007-2010 indgået mellem Dansk Byggeri og Malerforbundet i Danmark, at der i tilfælde af uoverensstemmelse af faglig karakter skal afholdes mæglingsmøder af Malerforbundet i Danmarks lokalafdelinger og Dansk Byggeris lokale laug/foreninger. Det fremgår endvidere, at de af parterne udpegede mæglingsmænd repræsenterer henholdsvis arbejdsgiversiden og arbejdstagersiden. Såfremt der ikke på mæglingsmødet opnås enighed, kan uoverensstemmelsen behandles på et møde mellem de centrale organisationer, der benævnes timandsmøde. Ved et sådant møde forpligter organisationerne sig til at give organisationernes repræsentanter be-myndigelse til, når enighed opnås, at fastsætte pris på det omstridte arbejde.

Det er en grundsætning i dansk kollektiv arbejdsret, at medlemskab af en faglig organisation indebærer, at den faglige organisation kan handle på medlemmets vegne for så vidt angår krav, der base-res på en kollektiv overenskomst, som den faglige organisationen har indgået, og som medlemmet er omfattet af. Den faglige organisation er således i kraft af medlemskabet berettiget til at indgå forlig på medlemmets vegne vedrørende medlemmets rettigheder og forpligtelser ifølge overenskomsten. Finder et medlem, at organisationen på et organisationsmøde har handlet til skade for

medlemmet, kan dette evt. rejse erstatningskrav mod organisationen, jf. herved indklagedes advokats ovennævnte e-mail af 30. august 2007.

I overensstemmelse med ovennævnte regler indgik Dansk Byggeri og Malernes Fagforening Storkøbenhavn ved mæglingsmøde den 2. maj 2007 et også for indklagede bindende forlig om, at indklagede, der på daværende tidspunkt var medlem af Dansk Byggeri, skulle betale 86.000 kr. til Malernes Fagforening i anledning af manglende lønudbetaling til Jerzy Kisier, der var ansat i den indklagede virksomhed. Endvidere indgik Dansk Byggeri og Malerforbundet i Danmark på et timandsmøde den 30. august 2007 et også for indklagede bindende forlig om, at indklagede, der på dette tidspunkt fortsat var medlem af Dansk Byggeri, skulle betale beløb svarende til 108.904,71 kr. og 27.553,44 kr. til Malerforbundet i Danmark i anledning af manglende lønudbetaling til to af virksomhedens ansatte Bugoslaw Schulz og Jan Wyszogrodzki. Indklagede betalte de beløb, den var blevet pålagt at betale ved de nævnte afgørelser.

Indklagede anlagde imidlertid siden sag om tilbagebetaling og opnåede dom i Polen mod Jerzy Kisier for et beløb, der overstiger det beløb, virksomheden blev pålagt at betale ved forliget indgået den 2. maj 2007. Indklagede fremsatte endvidere krav over for Bugoslaw Schulz og Jan Wyszogrodzki om tilbagebetaling af et beløb svarende til det beløb, virksomheden blev pålagt at betale ved forliget indgået den 30. august 2007, og har i den forbindelse under henvisning til dom afsagt i sagen mod Jerzy Kisier truet med sagsanlæg mod Bugoslaw Schulz og Jan Wyszogrodzki i tilfælde af, at der ikke sker betaling af de krævede beløb.

Der er intet grundlag for at antage, at de beslutninger, der blev truffet på mæglingsmødet den 2. maj 2007 eller på timandsmødet den 30. august 2007, ikke er retsgyldige, og dette har indklagede da heller ikke gjort gældende under hovedforhandlingen i Arbejdsretten.

Arbejdsretten finder, at det forhold, at en virksomhed rejser krav mod en ansat om tilbagebetaling af et beløb, som virksomheden er blevet pålagt at betale ved en afgørelse truffet under fagretlig behandling i overensstemmelse med de herom gældende regler, og således søger at unddrage sig de økonomiske følger heraf, udgør et klart og groft brud på overenskomsten. Det må anses for en skærpende omstændighed, hvis virksomheden følger tilbagebetalingskravet op ved at anlægge sag og opnå dom for kravet, og dette gælder uanset lovgivningen i det land, hvor retsforfølgelsen sker.

Det må anses for en yderligere skærpende omstændighed, hvis virksomheden tager skridt til at foretage inddrivelse af tilbagebetalingskravet på grundlag af en retsafgørelse.

Som sagen foreligger oplyst for Arbejdsretten, har indklagede for så vidt angår Jerzy Kisier opnået dom for tilbagebetaling, mens det ikke er oplyst, om indklagede har søgt at inddrive det idømte beløb. For så vidt angår Bugoslaw Schulz og Jan Wyszogrodzki er kravet efter det oplyste alene rejst udenretligt.

Det lægges til grund, at det beror på en fejl, når indklagede har opgjort tilbagebetalingskravene for så vidt angår Jan Wyszogrodzki og Bugoslaw Schulz til henholdsvis 60.931,60 og 240.831,87 PLN. Det lægges således til grund, at det alene har været indklagedes hensigt at kræve tilbagebetaling af henholdsvis 27.553,44 kr. og 108.904,71 kr., som indklagede havde betalt i medfør af afgørelsen på timandsmødet.

Det lægges herefter til grund, at den indklagede virksomhed begik overenskomstbrud ved at anlægge sag og opnå dom i Polen mod Jerzy Kisier for et krav om tilbagebetaling af 100.099,99 kr., inkl. omkostninger og ved at kræve, at Jan Wyszogrodzki og Bugoslaw Schulz i alt skulle tilbagebetale 136.458,15 kr.

Arbejdsretten finder på den baggrund, at den bod, som indklagede har forskyldt, passende kan fastsættes til 250.000 kr.

Det bemærkes, at det vil udgøre et selvstændigt - og særligt alvorligt - brud på overenskomsten, hvis indklagede ikke blot fremsætter krav om tilbagebetaling, men faktisk opnår hel eller delvis tilbagebetaling. Et sådant brud kan udløse yderligere bod.

Thi kendes for ret:

Gal-Met S.C. skal inden 14 dage betale en bod på 250.000 kr. til Malerforbundet i Danmark.

Gal-Met S.C. Skal inden for samme frist betale 2.000 kr. i sagsomkostninger til Arbejdsretten.

Niels Waage